

Tämä artikkeli on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Kyseessä on käsikirjoitusversio, josta puuttuvat artikkelin mahdolliset kuvat ja jossa saattaa olla pieniä eroavaisuuksia lopulliseen artikkeliin verrattuna.

Viite

Haasio, A. Partalapsia ja maahantunkeutujia. Ilkka 9.3.2017, 12.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Ari Haasio

PARTALAPSIA JA MAAHANTUNKEUTUJIA

Vihainen puhe ei välttämättä ole vihapuhetta, mutta vihapuhe on aina vihaista puhetta.

Vihapuhe voidaan määritellä vähemmistöryhmiä leimaavaksi ja halventavaksi puheeksi, joka saattaa myös yllyttää väkivaltaan näitä ryhmiä kohtaan. Sen kohteena ovat verkkokeskusteluissa usein maahanmuuttajat sekä seksuaalivähemmistöt. Sosiaalinen media ja MV-lehden kaltaiset valemediat ovat keskeisiä vihapuheen foorumeita. Niiden kielenkäyttö on ala-arvoista ja halventavaa ja jopa väkivaltaa lietsovaa. Kun islam leimataan pedofiliauskonnoksi, alaikäisiä maahanmuuttajia kutsutaan partalapsiksi ja maahantunkeutujiksi, törkeydellä ei ole rajaa.

Vihapuhe ei sinänsä ole Suomen lain mukaan rikos, mutta useissa tapauksissa se täyttää rikoksen tuntomerkit. Kiihottaminen kansanryhmää vastaan ja kunnianloukkaus ovat esimerkkejä rikosnimikkeistä, joiden perusteella vihapuheesta on nostettu syytteitä. Helsingin yliopiston filosofian emeritusprofessori Timo Airaksinen on korostanut, että vihapuhe kohdistuu aina vähemmistöihin, ei valtaväestöön. Se on heikommassa asemassa olevaan ryhmään kohdistuvaa perusteetonta ennakkoluulojen ja tietämättömyyden synnyttämää raivoa.

Sanavapaus ja mielipiteenvapaus eivät oikeuta loukkaamaan toisen ihmisen kunniaa tai halventamaan hänen uskontoaan, elämäntapaansa tai etnistä taustaansa. Jokaisella on oikeus mielipiteeseen ja asioita voi ja saa kritisoida, mutta vihapuheella ei ole mitään tekemistä kritiikin kanssa. Kritiikki on perusteltua, ihmisen yksityisyyttä kunnioittavaa ja rakentavaa erilaisten mielipiteiden esittämistä, ei ihmisarvoa loukkaavaa nimittelyä ja rasistista vihanlietsontaa.

Vihapuhe ei ole ilmiönä uusi. Hitlerin Saksassa vihapuheen kohteena olivat juutalaiset – seuraukset me tiedämme valitettavan hyvin. Suomessa vihapuheen uhreja ovat aiemmin olleet esimerkiksi romanit ja tataarit. Pelottavaksi vihapuheen tekee se, että siihen eivät syyllisty vain kiihkoilevat ääriryhmien jäsenet. Facebookin ryhmissä se tuttu ja mukava naapurinrouva saattaa suoltaa uskomattoman rasistisia mielipiteitä.

Verkossa vihapuhe leviää ja voi pelottavan hyvin. Ennen muuta maahanmuuttajiin kohdistuva viha on saanut uskomattomia muotoja verkkokeskusteluissa ja valemediassa. MV-lehden maahanmuuttoon kohdistuvan vihapuheen lähteinä käytetään esimerkiksi natsiryhmittymä Kansallisen Vastarinnan sivuja, äärioikeistolaisia blogeja ja Facebookin päivityksiä. Jutut perustuvat täysin mielivaltaisiin lähteisiin, joiden todenperäisyyttä on syytä epäillä. Useilla lähteillä on selkeä poliittinen tavoite. Uutisoinnin kanssa tällä valemedialla ei ole mitään tekemistä, kyse on monesti vain pelkän rasistisen propagandan levittämisestä netissä.

Valemedia on internetin syöpäkasvain. Se näyttää oikean median kaltaiselta, mutta valehtelee ja manipuloi totuutta vähemmistöjä loukkaavalla tavalla. Sen levittämä vihapuhe on suvaitsemattomuutta, joka ei kuulu moderniin, tasa-arvoiseen ja monikulttuuriseen yhteiskuntaan. Sananvapaus on perusoikeus. Se ei kuitenkaan oikeuta meitä ala-arvoiseen mielipiteenilmaisuuksiin ja toisten ihmisten solvaamiseen.

Kirjoittaja on filosofian tohtori ja SeAMK:in yliopettaja.